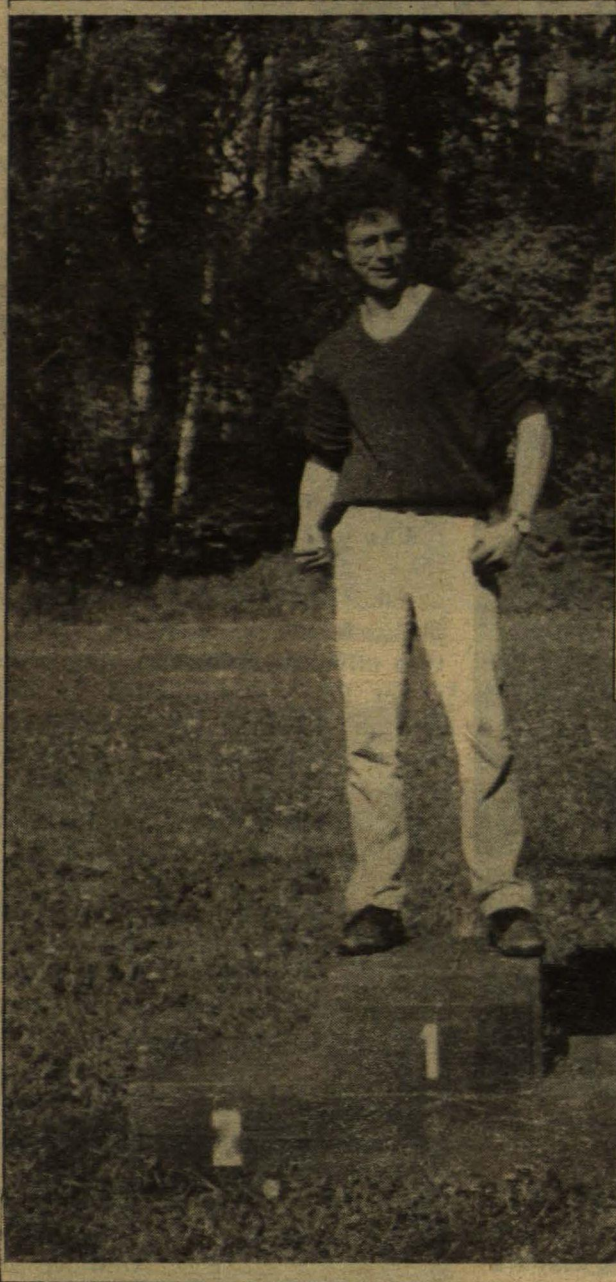

Universitātes avīze

Pirmdiena, 1994. gada 30. maijs. Nr. 17. Maksā 5 santimus.

Atā, skolas ģadi!
urrrā,
studiju laiks!!!

Studijas vairs tik lēti rokā nedodas. Ja gribēsīt sasniegt Gaismas pili, tad vajadzēs likt lietā ne vien smadzenes, bet arī fizisko spēku, lai nopelnītu naudiņu.

Arī tie, kas jau studē, nevarēs vairs vasarā tikai sapņot un vērot debesis. Lai jums labi sasniegumi. Nežēlojiet pūles, ja tās atmaksājas!

ILZES BRINKMANES foto
TEŅA NIGUĻA tehniskais izpildījums

ZIEDI, SMAIDI, SOLĪJUMI...

Vai jūs zināt, kas parasti saņem visvairāk ziedu? Piemēram, Universitātē? Domājat — rektora kungs, direktora kungs vai kāda no profesoriem? Ja jūsu pārliecība ir tāda, tad nāksies jūs sarūgtināt. Tās ir visu cienījamās sekretāres. Par vienu no viņām ir faktoloģiski pierādījumi, t. i., foto — portrets ziedu ielokā. Daļēji vainīgs ir maijs, jo to dēvē par ziedu mēnesi, bet prorektora sekretārei Inas kundzei šajā pavasarīgajā laikā ir gan vārda, gan dzimšanas diena.

Jā, maijā Universitātē ziedi gulst no rokas rokā, jo jubilāru daudz, ak, vai, cik daudz. Ar reiz svinētās Uzvaras dienas maršu skaņām savas dzīves noieto ceļa posmu ieskandināja fonda "Juventus" direktore Edītes kundze. Drīz pēc tam vārda dienu svin rektora palīdzē sociālajos jautājumos Mildas kundze, bet dzimšanas dienu vēlas atzīmēt Zinātņu daļas vadītājs Fricberga kungs.

Neliela atkāpe. Kamēr rektors Zaķa kungs pabija pieredzes apmaiņas braucienos tālās zemēs, tikmēr vadības sastāvā notika izmaiņas. Lietu pārvaldnieks Šadinova kungs nolēma saņemt Universitātes svētību (fistabas auga — mājas svētības veidolā) un pamēģināt darīt ko citu, izmantojot jurista lielo pieredzi. Bez ziediem nepalika viņa lietu pieņēmējs un pašreizējais vietas izpildītājs Stoņa kungs. Kā reiz Jāni viņa dzimšanas dienā raksturoja vadības dāmas — jauns, smuks un fizķis.

Un tā dzimšanas dienu stafeti pārņēma Zinātņu prorektors Kondratoviča kungs. Kā allaž devīgs un omulīgs jubilārs. Reiz prorektors atzinās, ka rektors un prorektori parasti labāk pazīst nesekmīgos studentus, jo viņus vai nu jākaunina vai jāmēģina glābt, bet labos redz reti vai reizēm par viņiem dzird. Nolēmu situāciju mainīt un iepazīstināt ar nesliktāko studējošās jaunatnes daļu, kas atrod laiku strādāt arī LU laikrakstā "Universitātes Avīze". Viņiem tika ne tikai profesora kundzes cepti un taisīti gardumi, bet padomi un atziņas gan no dzīves pieredzes, gan no bioloģijas zinātnes pārbaudītām vērtībām.

Sarunā iesaistījās arī profesors Bojāra kungs (apsveicam arī viņu, jo gan jau pienāks arī viņa šūpul-

Inas kundze prot smaidīt un atbildēt uz visiem jautājumiem

Kā atzinās direktors Peļča kungs, viņam arī patīk saņemt dāvanas — īpaši "Universitātes Avīzes" jaunākos numurus vadības sēdēs. Mums jau arī dikti patīk, lai arī mazi, bet uzmanības pierādījumi

Šādā pozā viņi neesot pirmo reizi, tādēļ nav ko kaunēties

svētīki!) Viņaprāt, nav krāšņāka auga, kas izdaiļo dārzu, kā rododendri. Tam pievienojāties visi un, protams, pats istais gaviļnieks, kas par ziedošajiem krūmiem uzrakstījis grāmatas.

Klusi un nemanāmi pienāca arī

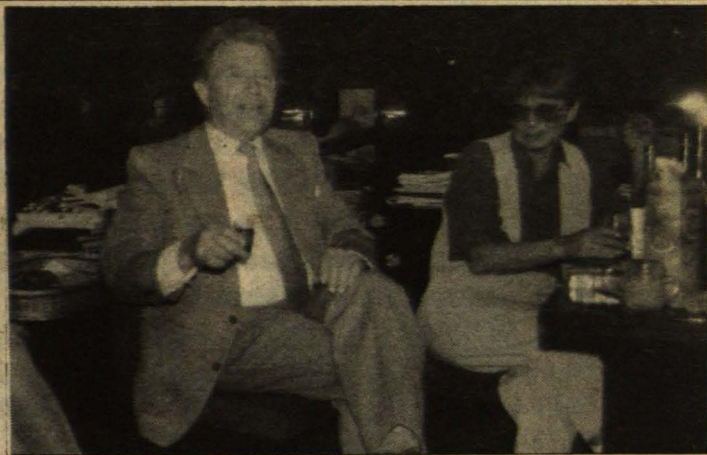
LU muzeja direktores Irēnas kundzes vārda diena. Viņa ir priecīga, ka apstiprināts muzeja darbības nolikums, bet prieks būtu vēl lielāks, ja uz Universitātes apaļās gadskārtas brīdi vērtos jaunas un plašas telpas, kurās rēdzētu nesavtīgo cilvēku dāvanas savai Alma mater. Pāri jūrām un okeāniem tiek sūtītas unikālas veltes no kādreizējiem LU piederošiem ļaudim.

Jācer, ka atradīsies devīga roka, lai iedzīvinātu daudz jaunu ieceru, ko lolo tagad LU strādājošie.

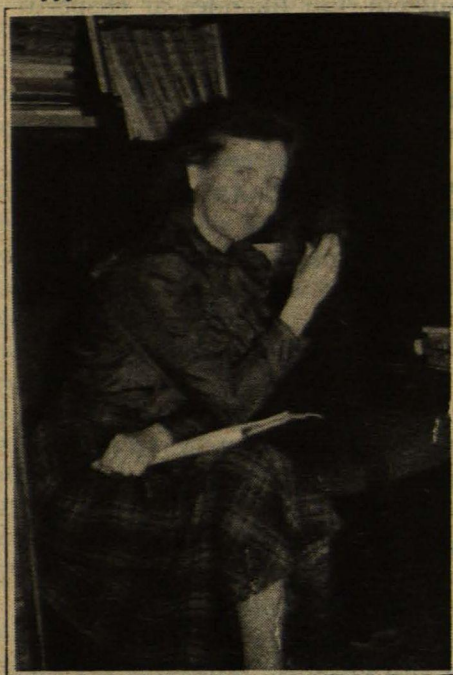
Cita starpā pieminēšu, ka strādāt alkstošajiem Vēršiem (tas no horoskopu dzīves) pievienojās ne tikai radio SWH, bet arī mūsu kolēģis Aldis (viņš bildēs redzams puķainā kreklā). Viņam pilngadība un acītes svētīki, t. i., 21. Kā dziesmā dzied: viss tev reiz būs. Un būs jau arī citas jubilejas jūnijā, jūlijā, augustā, bet par tām citreiz.

Visus klātienē un neklātienē sveic

**ILZE BRINKMANE un
TENIS NIGULIS (foto)**

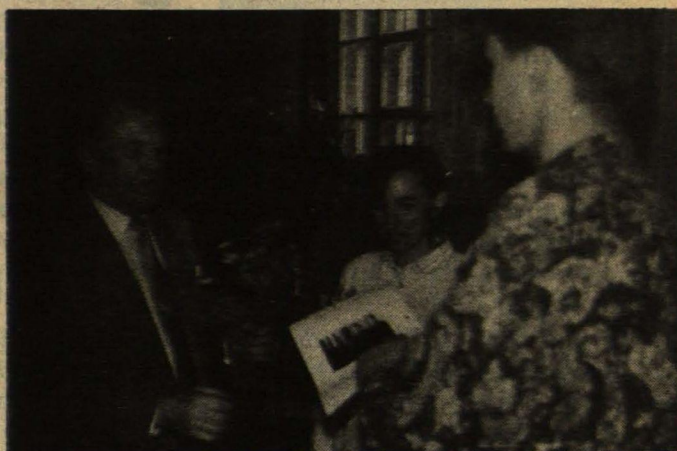

Uz veselību iedzert drīkst vienmēr, kādēļ lai to nedarītu šarmantā Edites kundze un galantais Kondratoviča kungs

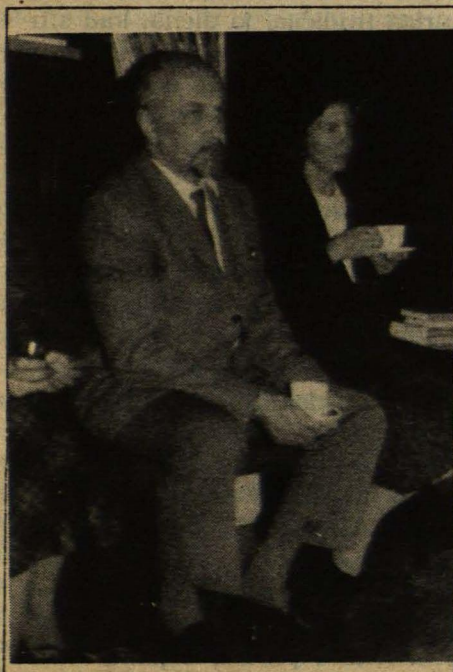

Irēnas kundze smaida, tad jādomā, ka LU muzejs ir un būs

Sveicēju pulkā arī LU preses pārstāvji

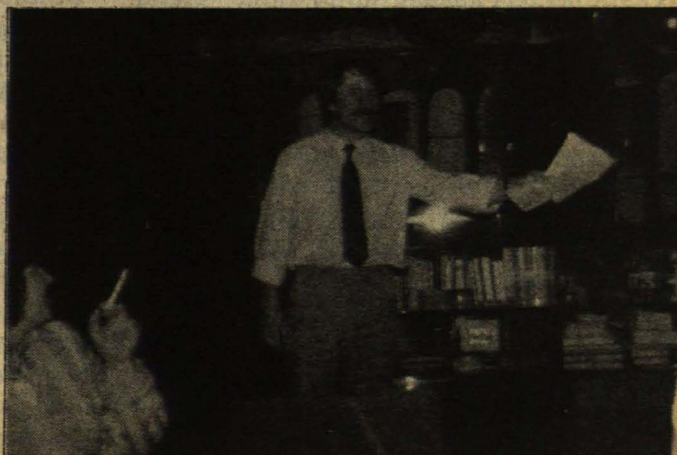

"UA" darbiniekiem tiek ne tikai gardas malzītes, bet arī padomi no

Bojāra kungs domā, ka rododendri — tas nav slikti

Zinātņu prorektora pirmais palīgs Fricberga kungs darba lietas neatmirst arī svētkos — par to liecina svarīgi papīri viņa rokās

Pavisam nesen, aprīļa beigās, mūsu cienījamais rektors J. Zaķa kungs ceļoja uz saulaino Grieķiju, Tesalonikiem jeb, kā paši grieķi to lepi sauc, Maķedonijas galvaspilsētu, kur notika Eiropas universitāšu rektoru, vicekancleru un prezidentu konference. Šīs konferences notiek ik pēc diviem gadiem, un LU ir viena no tās dalībuniversitātēm. Katru reizi tajās tiek apspriestas īpašas tēmas, šoreiz — galvenokārt finansiālie jautājumi.

Ar šajā braucienā gūtajiem iespaidiem laipni dalījās pats rektors:

— Bija ļoti interesanti, ka situācija Eiropā ir līdzīga kā Latvijā, respektīvi, esam Eiropā, un Eiropa ir mūsos, jo reizēm kaut kā pārspīlēdami sakām, ka tur, Rietumos, viss ir citādi, taču finansiālās problēmas izrādās līdzīgas. Piemēram, viens no jautājumiem, kas radās diskusiju laikā, bija — ko darīt mācībspēkiem, ja viņiem ir nepietiekamas algas. Viens no ierosinājumiem šī jautājuma atrisināšanā bija strādāt vienlaicīgi arī citu darbu un piepelņties tur. Tā taču ir tā pati pazīstamā sistēma, par ko mēs raudam — kā tas var būt, ka profesoram jāpiepelņās vēl kaut kur citur? Izrādās, ka daudzās Eiropas valstīs ir līdzīga situācija. Es nerunāju par bagātajām zemēm, piemēram, Vāciju, kur tādas problēmas laikam tikpat kā nepastāv, bet par to runāt sāka Stambulas universitātes rektors. Spriedām, kā universitātēm piesaistīt papildus līdzekļus. Visās valstīs cieš no tā, ka stabila universitāšu finansiālo pieaugumu politika pēdējā laikā nav manāma, jo pēckara periodā daudzu valstu universitātēs strauji auga studentu skaits (no 1964. līdz 1990. gadam tas palielinājies 2 – 3 reizes). Pēckara periodā laikam vairāk izjuta to, ka tautu un valstu nākotne atkarīga no mūsu smadzenēm.

Konferencē tika minēts interesants algoritms — ja agrāk, pieņemot darbā profesoru, tika jautāts, kāda ir viņa zinātniskā pieredze, tad tagad uzdošot vēl vienu jautājumu — kā viņš sagādās naudu universitātei? Arī mums ir ligumdarba varianti, tā saucamie zinātniskie granti. Un bieži vien sakām, ka tās ir kroplīgas sistēmas un nez vai tās ir labākās, taču jāatzīst, ka Eiropa arī dzīvo ar tādām. Ja tomēr mācī-

spēks ir aktīvs un šo papildus finansējumu ir sagādājis, tad seko nākamais jautājums — vai viņš pats iegūst labumu no tā, vai iegūst universitāte kopumā? Vienīgais variants, kā uzturēt iniciatīvu, lai mācībspēki būtu ieinteresēti

gādāt šo naudu, ir tāds, ka tā ir jānodod viņu pašu rīcībā. Pašlaik daudzās Eiropas valstīs ir izstrādāts algoritms, ka vispārējiem universitātes uzdevumiem no mācībspēku

KĀ PIE MUMS

sagādātās naudas atņem ne vairāk kā 10, 12, augstākais – 15%. Es biju ļoti pārsteigts, konstatējot, ka LU jau daudzus gadus no ligumdarbu un grantu vadītāju naudas tiek atņemts tieši 15%, kā daudzās Eiropas valstīs.

Vēl bija arī nelielas blakustēmas par kultūras vērtību saglabāšanu un augstskolu lomu šajā procesā. Visu uzmanību saistīja bibliotēkas, kas ir būtiska augstskolas sastāvdaļa. Bibliotēkām principā ir divas funkcijas — viena ir informācijas uzkrāšanas un tālāknovadišanas, bet otra — kultūras funkcija.

Pēc Grieķijas brauciena rektoru atkal sauca ceļš uz ārzemēm, šoreiz — uz Ameriku.

Tas bija pavisam atšķirīgs brauciens — Bufalo universitātes uzaicinājums ierasties pie viņiem, lai apspriestu jautājumu par biznesa izglītību Latvijā. Mums pašlaik ir divas konkurējošas izglītības sistēmas — eiropeiskā (spilgtākais pārstāvis Stokholmas biznesa skola) un amerikāniskā, kuru Latvijā pārstāv Rīgas biznesa skola, un tās atbalstītāja arī ir šī Bufalo universitāte.

Es biju tur kopā ar Tehniskās universitātes rektoru profesoru E. Lavendeli, kura paspārnē atrodas šī Biznesa skola. Mani tur uzaicināja piedalīties, jo biznesa izgli-

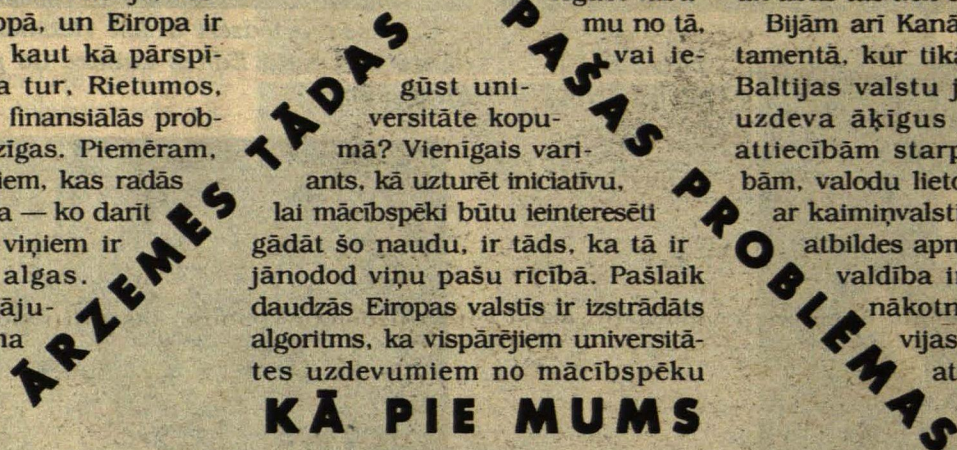
tība ir arī LU kompetencē. Ļoti patīkami bija tas, ka ne tikai ASV, bet arī blakusesošā Kanāda izraisīja interesi un amerikāņi viņus pat uzaicināja piedalīties šajā biznesa izglītībā Latvijā. Tāpēc man bija arī iespēja pusotru dienu pabūt Kanādā, Otavas universitātē. Šī ir vienīgā ļoti efektīvi darbojošās oficiālā divvalodīgā universitāte, kur ir angļu un franču valoda. Nekur nejutu problēmas cilvēku starpā, pārslēdzoties no vienas valodas uz otru, un abas tās tiek cienītas vienādi.

Bijām arī Kanādas ārlietu departamentā, kur tikāmies ar ekspertu Baltijas valstu jautājumos. Viņš uzdeva āķīgus jautājumus par attiecībām starp dažādām tautībām, valodu lietošanu, kontaktiem ar kaimiņvalstīm utt. Acīmredzot atbildes apmierināja. Kanādas valdība ir pārliecināta, ka nākotnē piedalīsies Latvijas biznesa izglītības attīstīšanā.

Viesojšanās laikā Bufalo universitātē notika izlaidums, un man bija tas gods tur piedalīties. Izlaidums bija ļoti grandiozs, jo šajā universitātē studē apmēram 28000 studentu, tāpēc tas notiek daudzas dienas un dažādās fakultātēs. Biju vienā no bakalauru izlaidumiem. Interesanti, ka viņi nesaņem diplomus, bet apliecības, ka studenta grāds ir piešķirts. Tā ir amerikāņiem ļoti raksturīga tradīcija, jo dienā, kad students iestājas augstskolā, uzreiz ir iespēja uzzināt viņa darbavietas adresi, un līdz ar to arī lielākas iespējas dabūt no viņa finansiālo pabalstu universitātei.

Interesanta ir arī pati izlaiduma gaita. Visi studenti, ne tikai mācībspēks, ģērbti īpašos apģērbos — mantijās un cepurēs, no kurām karājas pušķi. Sākumā tie ir uz labo pusi, bet, ejot garām rektoram, viņš paspiež studentam roku un pušķi pārliek uz kreiso pusi, kas nozīmē, ka students jau ir saņēmis apliecību. Man ļoti patika šī vienotības izjūta, kas tur valdīja, un īpašais sviniģums, un zēl, ka Latvijā tas tā nav. Kāpēc arī pie mums studentiem nevarētu būt šādi tērpji? Tas izlaidumā ienestu īpašu sviniģumu.

**Rektoru uzklauzījusi
 INESE SIKSNA**

KURI ŠOBRĪD IR AKTĪVĀKIE

Vizītkarte:

ULDIS SIMSONS — Svešvalodu fakultātes 4.kursa neklātiens, Juridiskās fakultātes 3.kursa pilna laika students. Kopš 1993.gada janvāra ir korporācijā "Lettonia". Kristīgo demokrātu jaunatnes savienība izvirzījusi kandidēt Rīgas Domes sastāvā. LU studentu un studenšu korporāciju saime ievēlēja par jaunās Studentu Domes priekšsēdētāju, tādēļ arī šoreiz notika saruna.

Kā jau rakstijām "UA" Nr.16. Studentu Domes vēlēšanās ar pārliecinošu pārsvaru uzvarēja korporāciju priekšvēlēšanu saraksts. Tās ir mūža organizācijas ar savu disciplīnu, tradīcijām un dzīves uztveri. Kā un vai tas ietekmēs Studentu Domes veidošanos?

— Korporāciju mērķis pulcēt jauniešus un jaunietes un audzināt viņus latviskā garā. Korporācijas nav vecmeitu un alus dzērāju organizācijas, bet saviesīgā dzīve mums norit nenoliedzami. Neatņemama sastāvdaļa ir literārie vakari, kad no dažādām augstskolām un fakultātēm katrs stāsta par to, ko studē, ko ir izpētījis, tiek veikts zinātnisks darbs. Manā korporācijā pārsvarā ir medīki un vēsturnieki, tādēļ man kā tieslietu speciālistam paplašinās redzesloks citās sfērās. Esmu par to priecīgs.

Neiztrūkst kopīgi vakari ar studenšu korporācijām... Pastāv Studentu rota zemessardzē, arī tas ieaudzina patriotismu. Mūža organizācijas statuss nodrošina paaudžu saikni un tas mūs atšķir no citām studentu organizācijām. Mums palīdz vecākās paaudzes gudrība un padoms.

Diemžēl nevaru teikt, ka pašreizējā Studentu Dome reprezentē visus LU studentus, taču balsu sadalījums vēlēšanās norādīja, kuri šobrīd ir tie aktīvākie.

— *Dzirdēts, ka korporācijas rezervēti attiecas pret akadēmiskām vienībām, vienotnēm, konkordijām, kā jūs varēsīt sabalansēt interešu sadursmes, ja tādas radīsies?*

— Tā ir pagājība. Savu apgalvojumu varu pierādīt ar faktu, ka nupat Saeimā pieņēma likumprojektu "Par ipāsuma atdošanu akadēmiskajām mūža organizācijām". Tas izstrādāts kopīgi, sadarbojoties korporācijām un citām mūža organizācijām — ar studentu vienību "Austrums", studentu biedrību "Fraternitas Rusticana". Mums ir dažādas vēsturiskās

saknes, dažādas tradīcijas, bet tas nav pamats konfliktam. Centīsimies nebūt vienīgie noteicēji. Studentu Domē izveidojām pagaidu prezidiju — mans vietnieks ir no korporācijas "Tālavija" — Kristaps Blūms, sekretārs — neatkarīgais deputāts jeb vienuļais ģeogrāfs Juris Vaidakovs.

Toties darba grupās korporācijas nav pārsvarā. Mērķis nav visu pārņemt savās rokās, bet gan kaut ko padarīt un esam gatavi uzņemties atbildību arī par kļūdām.

— *Kā kļūvāt vadonis — jūs izvirzīja vai jūs pats sevi virzījāt?*

— Reiz pēc darba, Kristapa ierosināts, aizgāju uz iniciatīvas grupas kopāsanāksanu. Atvainojos, bet tur atklāju "milzīgu bardaku". Piecēlos un pateicu: "Nevar tā, kā tas te notiek". Bija sanākuši dažādi cilvēki un katrs mēģināja panākt savu ideju akceptēšanu. Lai ieviestu kaut kādu kārtību, nolēma tajā dienā izklist un sanākt kopā ar rakstiskiem priekšlikumiem.

Šobrīdējais vēlēšanu nolikums nav pati pilnība. Ceru, ka līdz nākamajām vēlēšanām, kuras nav nemaz tik tālu — decembri, izstrādāsim jaunu — tādu, kāds bija Latvijas laikā. Sarakstā nevarēja vilkt krustiņus un svītrot laukā kā, piemēram, Saeimas vēlēšanās.

Laikam pirmsvēlēšanās "pazīmējos", un mani ievēroja.

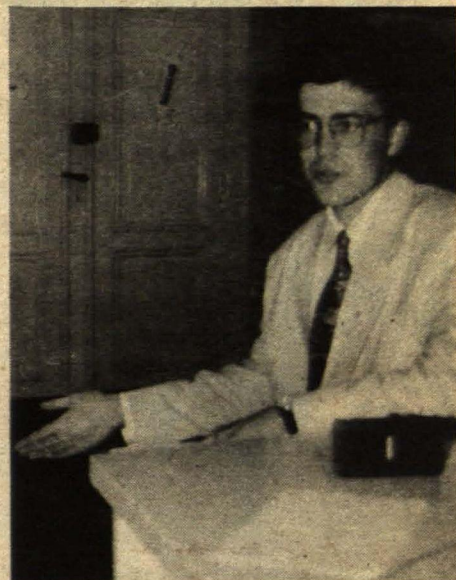
— *Jums ir izstrādāta programma, bet ar ko jūs personīgi gribat sākt?*

— Sākt gribu ar to pašu, kas rakstīts mūsu programmā, t.i., studentu saviesīgās dzīves (pasākumu) jomā:

— rīkot saviesīgus pasākumus (tai skaitā beidzot noorganizēt LU studentiem cienīgus Aristotēļa svētkus, balles to klasiskajā izpratnē, fukšu iesvētības utt.);

— atjaunot vecas, labas tradīcijas, kas nepelnīti aizmirstas pēckara gados;

— organizēt plašus sporta, kul-

TEŅA NIGUĻA foto

tūras, mūzikas un atpūtas pasākumus, kas būtu saistoši visiem LU studentiem.

Man radies iespaids, ka studentiem pirmajā vietā ir izklaide, jo, ņemot vērā mācību kvalitāti, tā daudzos gadījumos ir zem katras kritikas.

Ja mācās patstāvīgi no citiem avotiem, īpaši, ja prot svešvalodas, tad ietaupīto laiku var pavadīt saturīgi ārpus mācībām. Pašam man tas nesanāk, jo pietiekoši daudz darba, bet daudziem cilvēkiem tā ir aktuāla problēma.

Bet sākt gribu ar skatu atpakaļ — uz Studentu Padomi Latvijas laikā. Tā bija viena no bagātākajām organizācijām Latvijas Universitātē.

— *Vai šodien ir iespējams restaurēt bijušo?*

— Tā tam būtu jānotiek — tāds ir mūsu mērķis. Studentu Domei būs jārisina studentu problēmas. Pirmais jautājums — nauda un īpašums, lai tos varētu izmantot studentu labā. Studentu Domei reiz piederēja kustami un nekustami īpašumi, tie tad arī jāatgūst.

Darba grupa šobrīd nedaudz pārstrādā jau pieņemto Studentu Domes Nolikumu — ceram, ka tas palīdzēs. Žēl, ka Edmonds Glebavičus, kas darbojās no paša sākuma, netika Domē, viņš būtu varējis daudz ko darīt. Programma un aģitācija ir svarīga — par to liecina vēlēšanu rezultāti.

Tagad domniekus gaida darbs. Lai sekmējas.

Sarunājustes
ILZE BRINKMANE

PRĒMIJA PROFESOREI

Te Lina Birziņa dodas uz lekcijām (ai, studiju gad!!)

Senatora Augusta Lēbera fonda valde bija izsludinājusi konkursu par fonda 1993. gada prēmijas piešķiršanu. Konkurss bija iesniedzami zinātniski darbi cilvēktiesību, tirdzniecības, čeku u. c. tiesību un Latvijas tiesību vēstures jomā, kā arī likumprojekti, kas iesniegti un pieņemti Augstākajā Padomē vai Saeimā laikā kopš 1990. gada 4. maija.

A. Lēbers (1865 – 1948) beidzis Tērbatas Juridisko fakultāti, 1889. g. Getingenas universitātē ieguvis Dr. iur. grādu, no 1889. gada dzīvojis Rīgā un darbojies advokatūrā, vienlaicīgi mācījis jūras tiesības Rīgas jūrskolā; dažus gadus lasījis vispārīgo tiesību teoriju Rīgas Politehnikumā; 1918. g. ievēlēts par senatoru. 1919. g. viņš aktīvi piedalījās LU organizēšanā. Līdz 1922. g. lasījis ievadu tiesību zinātnē un pēc tam tirdzniecības tiesību kursu. 1930. gadā viņam piešķirts doctor iuris honoris causa grāds un 1931. g. ievēlēts par profesoru, 1933. – 34. g. bijis Senāta civilās kasācijas departamenta

priekšsēdētājs. Universitātē A. Lēbers nostrādāja līdz 1936. gadam.

1992. g. A. Lēbera dēls prof. D. A. Lēbers ierosināja nodibināt sava tēva, jurista senatora A. Lēbera piemiņas fondu. Tas tika apspriests Latvijas Juristu biedrības prezidijā, kolēģijā un plašākā juristu sabiedrībā. Fonda dibināšanā aktīvi piedalījās LU prof. K. Torgāns. 1993. gada 30. jūnijā pieņēma senatora A. Lēbera fonda nolikumu. Tika ievēlēta fonda valde ar G. Zemrību priekšgalā.

Pēc konkursam iesniegto darbu novērtēšanas fonda valde nolēma ikgadējo – 1993. g. prēmiju piešķirt LU Dr. habil. iur. prof. LĪNAI BIRZINAI par darbiem, kas izdoti no 1989. – 1993. g. ciklā "Latvijas tiesiskās domas attīstības vēsture". Tajā ietilpa deviņi darbi — "Latviešu juridiskās terminoloģijas attīstība 19. – 20. gs.", "LU Juridiskās fakultātes dibinātāji un tās ilggadējais dekāns prof. K. Dislers", "Prof. V. Sinaiska zinātniskā un pedagoģiskā darbība", "Prof. H. Albatš", "Tiesību vēsturnieks Dr. iur. prof. A. Švābe", "LU profesori R. Akmentiņš un P. Mincs", "Prof., iur. zin. doktores M. Blūmas zinātniskā un pedagoģiskā darbība", "Doc. A. Pavars", "Prof. A. Būmanis. Dzīve un darbs".

Šie darbi raksturo juristu personības un darbību pirms otrā pasaules kara Latvijas Universitātē. Vairāki no viņiem ar savām runām un darbiem starptautiskās konferencēs un Tautu Savienības plenārsēdēs bija tālu pazīstami, citi devuši lielu ieguldījumu Latvijas Republikas valsts tiesisko

Te jau mācībspēka godā

TEŅA NIŅŪLA foto

institūtu un modernu eiropiešu likumu izveidē. Dr. habil. iur. prof. L. Birziņas mērķis ir saglabāt gaišu atmiņu par LU docētājiem, kuri izglītojuši daudzus LU studentus – nākošo jauno juristu paaudzi. Arī pašai prof. Līnai Birziņai jāpateicas tiem pirmkārt LU tiesībniekiem, kas savās lekcijās un rakstos pauda progresīvas Rietumeiropas idejas un atziņas.

Senatora A. Lēbera fonda prēmiju un apliecinību prof. L. Birziņai pasniedza fonda valdes priekšsēdētājs G. Zemrību 1994. g. 9. aprīlī Latvijas Juristu biedrības kolēģijas sēdē.

Pašlaik prof. L. Birziņa turpina darbu pie iesāktā cikla. LU tipogrāfijā atrodas darbi par tiesību vēsturniekiem B. Āberu un T. Zenzari, sagatavošanā — darbi par prof. O. Grinbergu, V. Kalniņu, A. Liedi.

Prof. L. Birziņas darbu atbalstīja un atbalsta Latvijas Universitāte — gan padomju laika entuziaste, vēsturniece, LU muzeja darbiniece K. Ripa, gan tagadējā LU muzeja vadītāja I. Ondzule, gan LU Juridiskās fakultātes kolektīvs, gan LU rektors J. Zaķis, kas ir ieinteresēti LU vēsturiskās atmiņas saglabāšanā.

AIJA ŠULTE

ua CITĀS AUGSTSKOLĀS

STUDENTU ARODBIEDRĪBAS KONFERENCE

Aprīļa beigās Latvijas Medicīnas akadēmijā notika studentu pašpārvaldes tradicionālā konference. Diemžēl šogad gaisotne tajā bija visai pesimistiska — auditorijā, kurā notika konference, bija sanākuši tieši trīspadsmit studenti. Lai nu par ko, bet par studentu AK popularitāti tas, šķiet, neliecina...

Ar atskaiti par paveikto darbu uzstājās studentu AK priekšsēdētāja

Ārija Bušmane. Cita starpā viņa pastāstīja arī to, ka pagājušā gada vasarā Latvijas Medicīnas darbinieku arodbiedrība uzņēma Vispasaules Brīvo arodbiedrību konfederācijas Sabiedrisko pakalpojumu Internacionālē. Tas paver plašas iespējas arī AML studentu arodbiedrībai.

Vēl konferencē sadalīja nākamā gada budžetu un ievēlēja jaunus pārstāvjus.

SENĀTĀ

rektors J. Vētra ziņoja arī par gaidāmajām Latvijas Universitātes un līdz ar to arī augstākās medicīnas izglītības 75 gadu jubilejas svinībām. Senāts pieņēma lēmumu laika posmā no 1994. gada 28. septembra līdz 1995. gada 2. februārim pasludināt par jubilejas gadu. Notiks svinīgais akts un balle septembrī un zinātniskā konference 1995. gada februārī.

("Pulss" Nr. 16 (695))

"MĒS TOMĒR ESAM VAJADŽĪGI",

tā, spriežot par LU studentu poliklīnikas likteni, saka galvenā ārste RITA SKUJENIECE un terapeite ILZE EGLĪTE.

Nesen poliklīnika ar Latvijas Universitāti noslēdza līgumu par studentu medicīnisko aprūpi 1994. gadam. Šis līgums droši vien interesē katru studentu, jo, ja vēl kāds nav paspējis izjust ārstu laipno apkalpošanu, tad kādreiz gribot negribot tas varbūt būs vēl jāizbauda (tpu, tpu, tpu!).

Līgums paredz, ka Latvijas Universitāte apņemas apmaksāt katra pirmā, otrā un pēdējā mācību gada studenta profilaktisko apskati un potēšanu. Pagājušajā gadā no visiem apmeklējumiem 52% bija profilaktiskās apskates. Kaut gan daudzi no mums ir pārliecināti, ka veselība ir nevainojama, tomēr, pēc statistikas datiem, pērn šo apskašu rezultātā jau no 815 pirmā mācību gada studentiem vien 520 tika atrastas saslimšanas, kuru struktūra 74% ir tuvredzība, 14% sirds un asinsvadu slimības, 9,6% – ķirurģiskas vainas, 4,9% – nervu sistēmas slimības utt. Tātad ne velti agrāk šīs apskates bija obligātas.

Vēl līgums nodrošina hronisko slimnieku ārstēšanas apmaksāšanu (pagājušajā gadā bija 454 šādi studenti). Visvairāk hronisko slimnieku vidū ir ar gremošanas orgānu kaitēm sirgstošo. Tālāk seko studenti ar sirds un asinsvadu, nieru un plaušu slimībām. Saslimstība ar pārejošu darba nespēju – 3,67% gadījumumu un 49,82 dienas uz 100 cilvēkiem, kur 1. vietā ir saaukstēšanās slimības, pēc tam seko traumas un nervu sistēmas slimības. Analizējot saslimstības ar pārejošu darba nespēju pa kursiem, interesanti ir uzzināt, ka

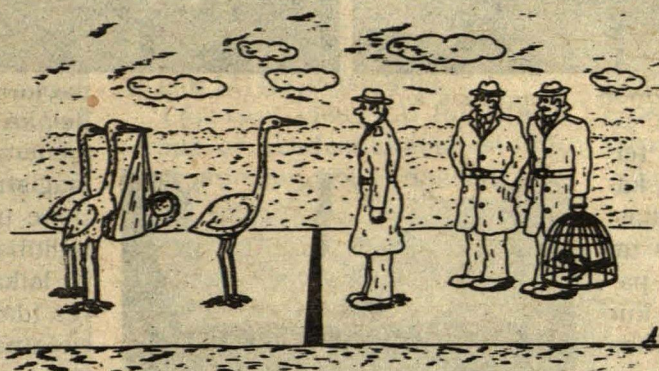
1. vietā ir III apmācības gads,
2. vietā II apmācības gads,
3. vietā I apmācības gads.

Tātad, jo ilgāk mācās, jo vairāk slimo, bet "visslimākā" ir Juridiskā fakultāte (11,29% gadījumu un 139,50 dienas), pēc tam ir Filoloģijas (7,99% gadījumu un 128,2 dienas) un Teoloģijas fakultāte (1,96% gadījumu un 30,06 dienas).

I. E.: "Būtībā saslimstība ir lielāka. Tā kā fizikultūra vairs nav obligāta, tad daudzi studenti neprasa zīmes, tādēļ šie skaitļi neatbilst visus fak-

tiskos saslimšanas gadījumus."

Līgumā arī teikts, ka LU apmaksās grūtnieču apskates un hronisko ginekoloģisko slimnieču aprūpi. Pavisam pērn ginekoloģisko kabinetu apmeklēja 129 grūtnieces, bet ar pirmo brēcienu pasaulei sevi pieteica 72 mazuli. Visām māmiņām bija veseli bērniņi.

R. S.: "Saskaitot visu šo plānoto apmeklējumu izmaksas, kopā būtu 26 000 Ls. Šogad no šīs summas mums piešķirti 15 000 Ls, un gada laikā šai summā jāiekļaujas. Pagājušo gadu nostrādājam taupīgi – izlietojām 57,6% līdzekļu."

Līgums ir noslēgts, bet vai tas spēs reāli uzlabot ārstu darba apstākļus un algas?

R. S.: "Mums algas maksā pēc faktiski padarītā darba. Par katru kvartālu LU direktoram A. Peičam nododam atskaites par veiktiem medicīnas pakalpojumiem, tāpēc mēs visu sīki pierakstām – cik atnāca, kāda diagnoze utt. Varētu vēlēties vairāk uzticības. Es uzskatu, ka algas jāmaksā par iespēju studentam saņemt medicīnisko palīdzību."

Bet varbūt situāciju varētu mainīt studentu samaksas par medicīnas pakalpojumiem. Arī 1934. gadā taču ārstēšana balstījās tikai uz LU pabalstu un studentu iemaksām – 2,50 Ls semestri (2,00 Ls ārstniecībai vispār un 0,50 Ls speciāli tuberkulozei).

R. S.: "Es neesmu pret maksas

medicīnu studentiem nākotnē. Ja katrs no viņiem iemaksātu 2,50 Ls, tad būtu gan vairāk līdzekļu, un arī mums būtu vieglāk strādāt."

I. E.: "Tas taču ir visā pasaulē, katrā normālā valstī, ka veselais maksā par slimo. Ja veselais neatnāk vispār, tad viņa vietā taču kāds cits atnāks trīs reizes."

Aktuāla problēma ir arī ar studentiem, kas dzīvo laukos un kuriem vasarā būs grūti izbraidīt uz Rīgu.

I. E.: "Viņi, protams, var iet laukos uz saviem medpunktiem. Taču arī tepat Rīgā var iet uz LU medpunktu Tālvaiža ielas kopmītnē, kas darbojas trīs reizes nedēļā, kā arī uz 13. poliklīniku, kas ir kaimiņos LU

kopmītnēm Ilģuciemā, medpunkts bija arī Buļļu ielas kopmītnē. Daudzus sūtām uz Republikas diagnostikas centru izmeklēšanai."

R. S.: "Mēs studentiem medicīnisko palīdzību varam piedāvāt astoņās specialitātēs – terapeits, infekcionists, okulists, ķirurgs, neiropatologs, LOR, ginekologs, psihiatrs un stomatologs. Pēdējais gan ir par

maksu. Mums ir arī nepieciešamie palīgkabineti – rentgens, elektrokardiogrāfijas laboratorija, masāža, fizioterapija. Var iziet arī šoferu komisiju. Pagājušajā gadā pavisam bija apmēram 36 000 apmeklējumu, tas ir vidēji 5,5 reizes uz katru cilvēku (pie ārstiem – 17047 cilvēku, bet uz palīgkabineti – 19 539). 1992. gada rudenī ar bailēm domājām – kā būs? Vai studenti vispār nāks? Bet nāc katru dienu. Nāk pat ārstu bērni un tādi, kuri jau beiguši Latvijas Universitāti un citas augstskolas, jo viņiem te patīk un viņi ir pieraduši, te ir pazīstami ārsti. Tātad mēs esam vajadzīgi."

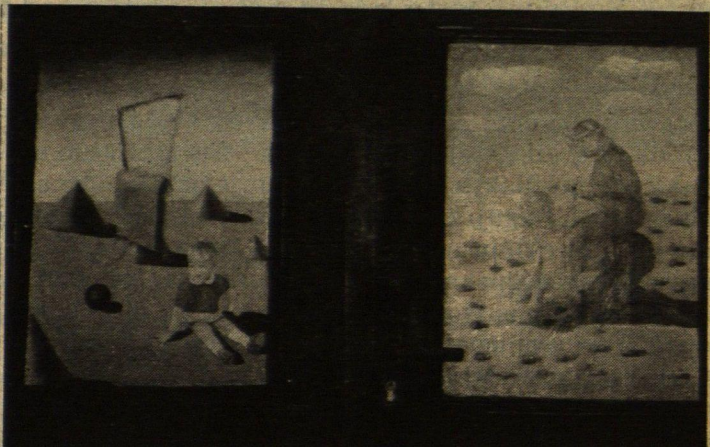
INESE SIKSNA

MAGDA RIEKSTIŅA (teksts)
TENIS NIGULIS (foto)

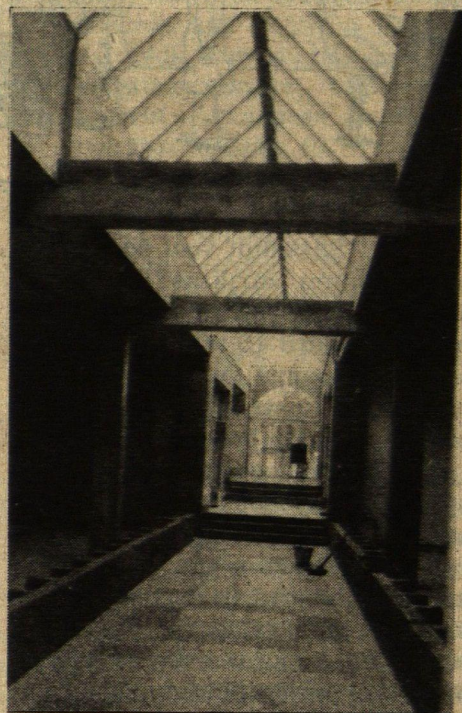
AKADĒMISKĀ UN PROFESIONĀLĀ IZGLĪTĪBA, APGLEZNOTAS DURVIS UN...

Par LU Pedagoģijas fakultāti droši var teikt, ka tā dzīvo telpās, kur jaunais ik uz soļa mijas ar veco, jo daļa fakultātes atrodas senākajā citas — Ģeogrāfijas fakultā-

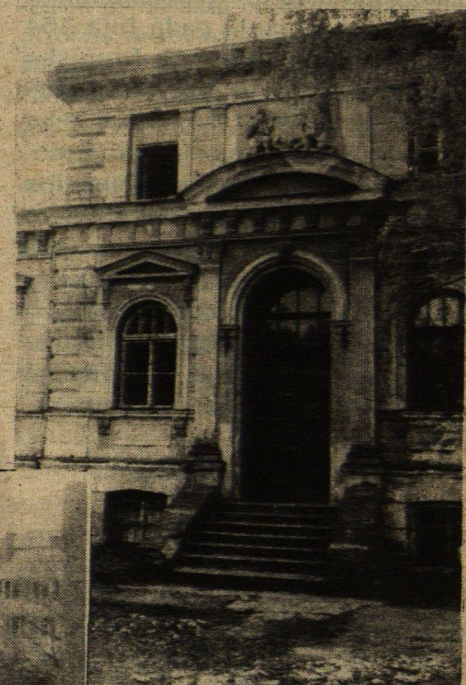
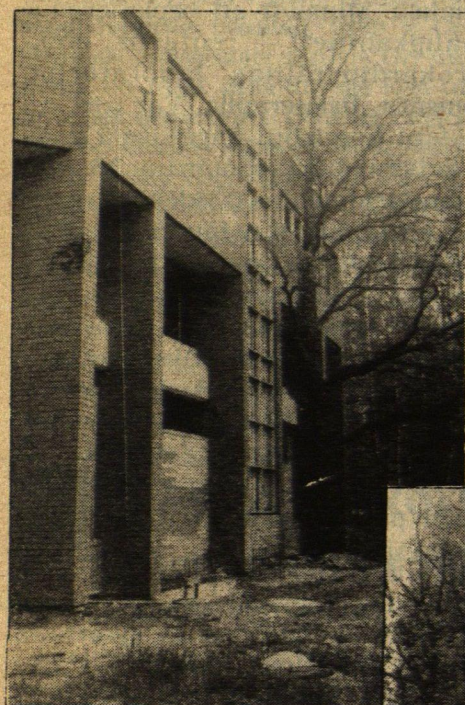
tes — mājvietā, bet otra daļa jau ir izvietojusies vēl nepabeigtajā jaunajā ēkā, kas gan iesākta celt jau labi sen un ar visai plašu vērienu.

Un šobrīd pilnīga iedzīvošanās tajā notiek "solīti pa solīti" — pagājušajā gadā uz jaunajām telpām pārcēlās četras fakultātes katedras — Pedagoģijas, Psiholoģijas, Latviešu valodas un literatūras un Svešvalodu. Šogad paredzēts pabeigt izbūvēt vēl divus stāvus, kur varētu iemītnāties Darbmācības katedra un Informātikas pamatu un

gogijas fakultātei, kura ir skaitliski lielākā LU fakultāte — tajā studē apmēram 900 topošie bakalauri un maģistri, bet vēl jau pastāv neklātie un Pieaugušo pedagoģiskās izglītības centrs, un strādā 140 pilna laika pasniedzēji — plašāka dzīves (darba) telpa ir absolūti nepieciešama. Tomēr jau esošā ir tālu no vienmuļības un pelēcības — kop-

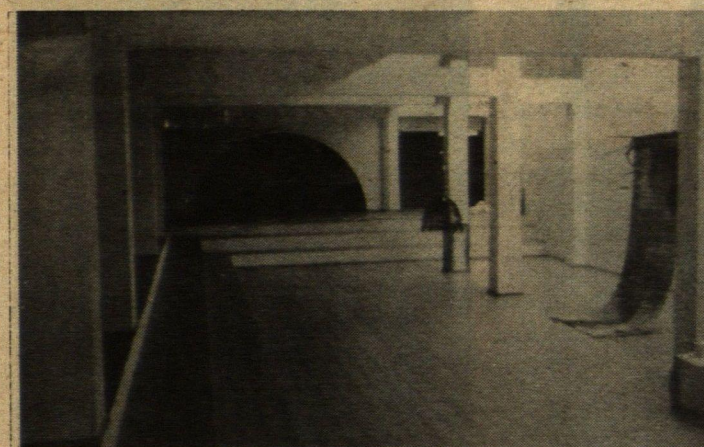

TMZ katedra, kas šobrīd atrodas Visvalža ielā 4a, šogad paredzēts izbūvēt arī garderobi jaunajā ēkā.

Lai arī celtniecības darbi rit lēni, ir skaidrs, ka Peda-

skatu atdzīvina gan fakultātes vadības un pasniedzēju pašu spēkiem iekārtotie darba kabinetī, gan studentu visai oriģināli un uzmanību saistoši apgleznotās audito-

riju durvis vecajā ēkā un maksimāli ciski veidotā un noformētā siena jaunās ēkas pirmajā slāvā.

Visnotaļ atšķirīgi, kaut arī ar vienu kopsaucēju — pedagoģijas zināt-

ne — ir LU Pedagoģijas fakultātes piedāvātie studiju virzieni.

Varētu rasties iebilde par to, ka

filoloģiskas ievirzes studiju virzieni Pedagoģijas fakultāte ir zināma mērā līdzīgi citu LU fakultāšu — Svešvalodu, Filoloģijas — piedāvājumiem, bet šeit ir jāpiezīmē, ka studiju metodika Pedagoģijas fakultātē ir gluži atšķirīga no citu LU fakultāšu stila.

"Pārsvārā visas LU fakultātes strādā ar akadēmiskajām studiju programmām, bet Pedagoģijas fa-

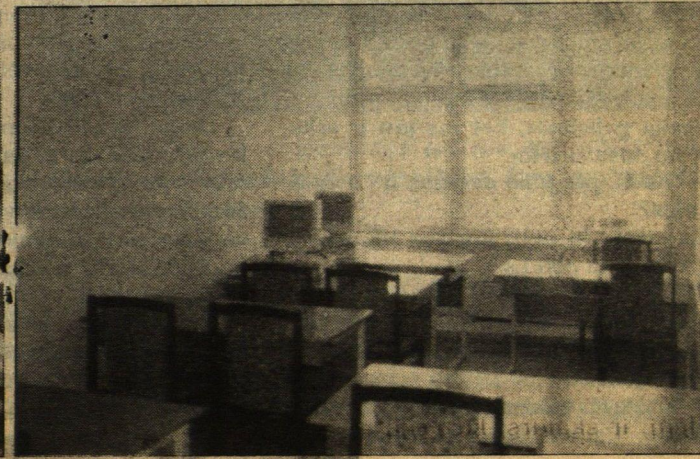
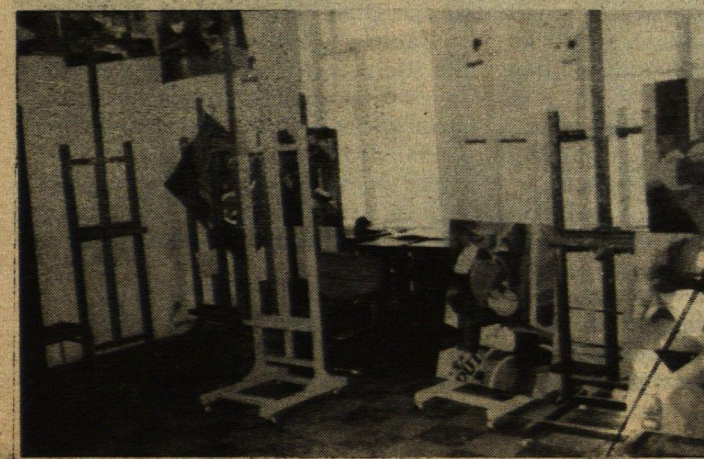

kultātes piedāvāto zinātņu specifika ļauj apvienot akadēmiskās zināšanas ar profesionālajām, tā veidojot mūsu studiju programmas, jo skolu pedagogam pedagoģija nepieciešama gan kā akadēmiska zinātne, gan kā

profesionālas zināšanas," sacīja Pedagoģijas fakultātes dekāns Oskars Zīds. "Jautājumā par Pedagoģijas fakultātes iespējamu atdalīšanos no LU, varu tikai sacīt, ka atdalīties no Universitātes nebūt nav mūsu mērķis. Vēlamies vienīgi, lai fakultātei tiktu piešķirtas juridiskas personas tiesības un Pedagoģijas fakultātes esošajām katedrām pievienotos vēl divas — Pirmsskolas pedagoģijas un Sākumskolas pedagoģijas katedras."

Kā pastāstīja LU Pedagoģijas fakultātes studiju prodekāne Dainuvīte Blūma, šogad tiem, kas vēlēties studēt Pedagoģijas fakultātē, būs jānokārto viens iestājpārbaudījums: profesionāli pedagoģiskais tests, kurā paredzētas divas daļas. Pirmā, kas noteiks zināšanas pedagoģijā, attieksmi pret izvēlēto zinātņu un otra, ar kuras palīdzību iespējams noteikt domāšanas loģiskumu, erudīciju. Nākamajam studiju gadam arī paredzēts uzņemt lielāku

(Turpinājums 10. lpp.)

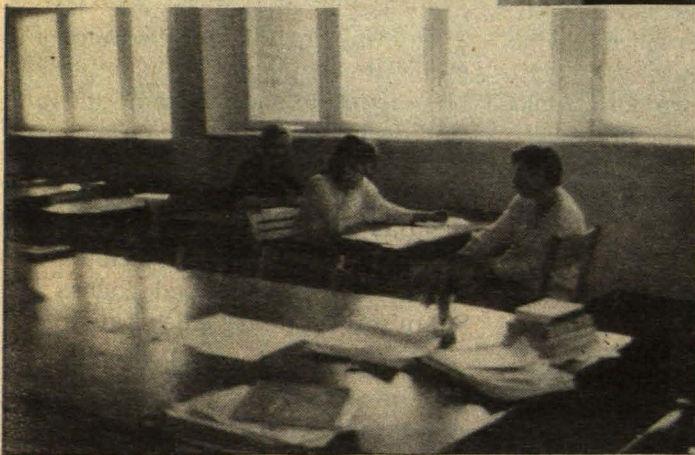
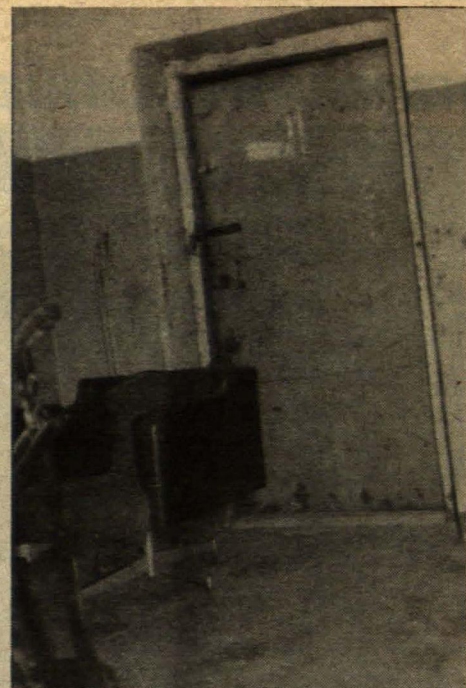
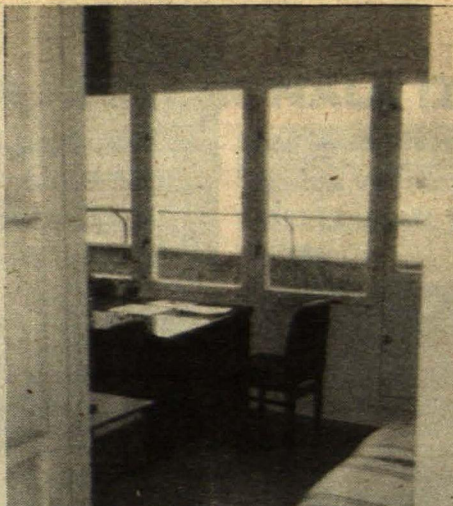

(Turpinājums no 9. lpp.)

skaitu maksas studentu — tā gluži vienkārši ir dzīves nepieciešamība, un konkurss Pedagoģijas fakultātē līdz šim nav bijis no mazākajiem.

Pedagoģijas fakultātē tiek piedāvāta arī maģistratūra, kas ilgst 1.5 — 2 gadus, un kuras laikā, studējot klātienē vai eksternā, ir iespējams iegūt maģistra grādu pedagoģijā ar atbilstošu norādi diplomā par apgūto apakšprogrammu — pedagoģijas teorija un vēsture, mācību metodika, mākslas pedagoģija, veselības izglītība, skolvadība; vai maģistra grādu psiholoģijā (skolu

viens no pedagoģom nepieciešamākajiem zināšanu aspektiem ir prasme vienmēr rast kontaktu ar auditoriju, un to topošajiem pedagoģiem palīdz apgūšanas meistarības

gan literatūras vēstures aspektus.

Pedagoģijas fakultātei arī ir izveidojusies plaša sadarbība ar kolēģiem no citām Eiropas valstīm — Somijas, Dānijas, Anglijas, Zviedrijas, un fakultātē bieži ciemojas ieinteresēti ārzemju viesi. Pedagoģijas fakultātes pārstāvji arī ir piedalījušies Stokholmas Izglītības institūta rīkotajās konferencēs, un šī gada septembrī kārtējo konferenci ir paredzēts rīkot tieši LU Pedagoģijas fakultātē, un viena no galvenajām apskatāmajām tēmām šajā konferencē varētu būt profesionālo studiju programmu modeļi nākotnē Eiropā.

psiholoģija, klimiskā psiholoģija). Iestājoties maģistratūrā, nepieciešams bakalaura grāds vai augstākā izglītība, kā arī pedagoģiskā darba pieredze (vismaz vienu gadu ilga).

Tas, ka pedagoģom jābūt vispusīgi izglītotam, ir skaidrs ikvienam, un

studiju kurss pasniedzējas Silvijas Geikinas vadībā. Šis studiju kurss, kā atzina paši studenti, ir viens no visinteresantākajiem pirmā studiju gada laikā, it īpaši tādēļ, ka runas meistarības kursa ietvaros ir iespējams apgūt gan aktiermākslas,

“STUDĒJOT EKONOMIKU, IR GARANTIJAS DABŪT DARBU”

Saskaitīju, ka no mūsu klases ekonomiku vēlas studēt seši skolēni, un kādā brīvā britiņā starp stundām uzdevu dažus jautājumus Agnesei un Baibaī, kas vēlas turpmāk mācīties Banku koledžā un Daigai, kas ies uz ekonomistiem.

— *Kāda ir jūsu attieksme pret naudu?*

Daiga: “Uzskatu, ka jebkuram cilvēkam, kurš strādā, būtu jānodrošina tāda alga, kura garantētu normālus dzīves apstākļus, un tikai pēc tam atkarībā no ieguldījuma darbā, algu var attiecīgi palielināt, bet tas jau ir atkarīgs no paša cilvēka.”

— *Kāda, pēc jūsu domām, ir “normāla” alga?*

Agnese: “Ja man jāuztur tikai sevi, tad apmēram 300 Ls.”

Baiba: “Ar tādu pašu nosacījumu, pie šodienas apstākļiem aptuveni 200–300 Ls.”

Daiga: “Manuprāt, normāla alga būtu apmēram 200 Ls.”

— *Kāpēc jūs vēlaties studēt ekonomiku?*

Baiba: “Varbūt tāpēc, ka mani intere-

sē ekonomika, naudas darījumi, aizrauj kustība, kas piemīt darbam bankā. Otrs, mūsdienīgāks iemesls — garantija dabūt darbu.”

Agnese: “Par to, ka tālāk mācīšos kaut ko saistībā ar ekonomiku, zināju jau sen. Sāku interesēties par iespējām, un tad arī uzzināju par Banku koledžu, mani ieinteresēja tās programma banku speciālistu sagatavošanā. Jāatzīst, ka nedaudz manu izvēli ietekmēja filma “Kapitāla pilsēta”.”

Daiga: “Studēt ekonomiku es esmu nolēmusi tāpēc, ka tā ieņem nozīmīgu vietu sabiedrībā. Ekonomikas zināšanas ir noderīgas ikkatram cilvēkam un nākotnē tās kļūs aizvien nepieciešamākas. Mani ļoti interesē ekonomika, kas būtu saistīta ar tūrisma attīstību un tā veicināšanu.”

— *Pēc četriem gadiem, kad jūs beigsiet mācīties, varbūt šādi speciālisti valrs nebūs vajadzīgi? Vai jūs tam piekrītat?*

Daiga: “Ceru, ka tā nebūs, taču neizslēdzu arī iespēju, ka varbūt būs kaut

kas jāpiemācās klāt.”

Baiba: “Man šķiet, ka labi, uzsveru vēlreiz, labi, speciālisti ir nepieciešami vienmēr. Un, runājot tieši par manis izvēlēto specialitāti, tā būs nepieciešama arī pēc četriem gadiem, jo pagaidām bankās strādā ļoti daudz neprofesionālu.”

Agnese: “Esmu pārliecināta, ka banku speciālisti būs vajadzīgi. Piebildīšu, ka Bankas koledžā jāmacās divus gadus. Banku sistēma vēl tikai plaukst, un es domāju, ka būs nepieciešami jauni kadri, speciālisti. Ekonomikas speciālisti būs vajadzīgi jebkurā gadījumā, ekonomika nevar kļūt nevajadzīga vai lieka.”

— *Kā jūs iztēlojaties savu darbu nākotnē?*

Agnese: “Pašreiz man tas liekas ļoti interesants darbs. Varbūt priekšstats par banku un darbu tajā daudziem cilvēkiem ir idealizēts, tomēr es ceru, ka man nebūs jāvilas.”

DAIGA KREJERE

Somijas Izglītības ministrs K. Sikala: "Ārzemju studentu integrācija Somijas dzīvē ir aspekts, kas pelna daudz lielāku uzmanību nekā līdz šim. Jādomā par pielāgošanos, stipendijām, kursu grafikiem." K. Sikala kungs ierosināja, ka katra Helsinku universitātes fakultāte, uzņemot ārzemju mācību spēkus vai studentus, varētu sākt semestri ar uzņemšanas viesībām. Helsinku universitātei iepriekš būtu jālūdz atbraucējiem pateikt dažus vārdus par sevi, par to, kas viņi ir un ko viņi vēlas darīt.

1993. gada rudenī Helsinku universitāte sagatavoja programmu tās starptautisko attiecību attīstībai.

ju mācību spēki un studenti ar diplomu un pagaidām bez tā un starptautiski orientēti somu mācīb-spēki, stipendiāti un studenti. Ras-tos iespēja integrēt ārzemniekus so-mu sabiedrībā.

Viesības, ko universitāte regulāri riko ārzemju studentiem un pasnie-dzējiem, ir diezgan populāras. Starptautisko attiecību ofisa priekš-niece A. Luikko atzīmē:

"Mums patīktu, ja universitāte kļūtu par kopību, kur internacionā-lisms ir ikdienas darba dabiska sa-stāvdaļa."

Universitāte arī palīdz studentu apmaiņas programmai 5000 somu marku lielas stipendijas veidā kat-

programmas, tās sadarbojas ar citām.

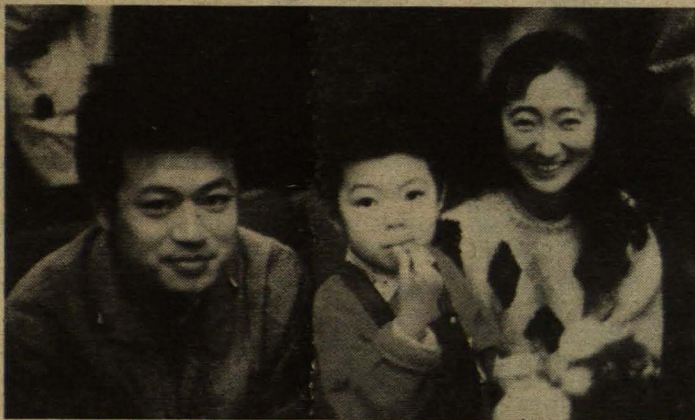
Lielākā daļa svešvalodu program-mu tiek mācītas ļoti ātri, un izman-tojamie materiāli tiek publicēti buk-letā "Apmācība angļu valodā" katru gadu. Tās iepazīstina ar kursiem, ko piedāvā fakultātes, to nodaļas un neatkarīgi institūti, piemēram, multidisciplināras programmas Skandināvijas, Ziemeļamerikas un Austrumeiropas studijām, ko no-drošina Renvalla institūts.

Tiem ārzemju studentiem, kuri vēlas iejusties somu sabiedrībā, sociālie aspekti ir svarīgāki kā vien-kāršs faktu materiāls. Tie, kuri vēlas iegūt vairāk teorētiskas zināšanas, var apmeklēt "Somu sabiedrības un kultūras programmas kursu" (pāri par 20 kredītiem), ko piedāvā Sociālo zinātņu fakultāte. Lahti Pētniecības un Mācīšanas centrs piedāvā astoņus kredītus neatkarīgajām studijām jebkur pasaulē.

Universitāte ir bijusi divvalodu kopš tās dibināšanas. Apmācība notiek gan somu, gan zviedru valo-

Helsinku universitātē visbiežāk var satikt studentus no kaimiņvalstīm, piemēram, no Igaunijas, Krievijas un tādām Rietumu valstīm kā Vācija un ASV. Ir arī studenti no Āzijas, pat no Ķīnas

kas tika uzrakstīta somu, zviedru un angļu valodā. Vicerektors P. Fogelbergs atbalsta ideju, ka univer-sitātei būtu jāiekļaujas interna-cionālā kopībā. Tajā ietilptu ārzem-

ram ārzemju studentam.

Viens no galvenajiem mērķiem ir atīstīt svešvalodu mācīšanu indivi-duālosursos. Ja mazās fakultātes nevar piedāvāt plašākas svešvalodu

VIESĪBAS ĀRZEMJU STUDENTIEM

Vicerektors P. Fogelbergs (otrais no labās) spēlē saksofonu iepazīšanās viesībās, kas organizētas ārzemju studentiem

dā. Daudzās fakultātēs ir speciāla nodaļa zviedriski runājošiem stu-dentiem un profesoriem. Tāpat pa-stāv iespēja apgūt vairākus speciā-

(Turpinājums 12. lpp.)

(Turpinājums no 11. lpp.)

lus kursus somu valodā. Somi novērtē ārzemniekus, kas cenšas iemācīties somu valodu, kas bieži tiek uzskatīta par visgrūtāko valodu pasaulē.

Helsinki universitātes studenti var brīvi izvēlēties studiju veidu. Izvēle notiek starp lekcijām, semināriem un neatkarīgām studijām, rakstiskiem eksāmeniem. Šobrīd ārzemju studenti pamatā izvēlas pēdējo, ievērojot grūtības somu valodas zināšanās. Somu studenti labprāt apmeklē lekcijas angļu valodā, lai nostiprinātu savas angļu valodas zināšanas un satiktu ārzemju studentus.

Somu valodas fakultāte organizē vairākus somu valodas kursus Valodu centrā. Ārzemju studenti, kas jau iepriekš bija studējuši somu valodu, kvalificējas 20—35 kredītu kursā "Somu valoda un kultūra". Studenti, kas interesējas par zviedru valodu, var izvēlēties pamatvalodas vai vidējā līmeņa valodas apguves kursus.

Arī Teoloģijas fakultātē notiks studijas angļu un vācu valodā.

Studenti, kuri aizraušies ar Skandināvijas vēsturi, kultūru un dzīvesveidu, ir gaidīti apmeklēt Renvalla institūta "Ziemeļu studiju" kursu. Lekcijas lasa somu, zviedru, angļu, dažreiz arī dāņu un norvēģu valodā. Pilnam kursam ir 35 kredīti. Studenti var brīvi apmeklēt tikai daļu no kursa lekcijām.

Ziemeļamerikas studiju kurss tiek iecerēts kā ievads Ziemeļamerikas un Kanādas sabiedrībā. Tāpat kā "Krievijas un Austrumeiropas studiju" kurss tas ir interdisciplinārs. Kursi nodrošina zināšanas no ievada līdz specializācijai, padziļinātām studijām literatūrā, vēsturē, arhitektūrā, mūzikā u. c. Teorētiskā filozofija ir angļu valodā. To piedāva Filozofijas departaments kā loģikas, metafizikas, kultūras filozofijas, filozofijas vēstures kursus.

Studentiem, kurus īpaši interesē somu kultūra, iesaka apmeklēt kursu somu mitoloģijā un folklorā, kas notiks 1994. g. rudenī un 1995. g. pavasarī. Eksotiskā kursa uzmanības centrā mutvārdu daiļrade, "Kalevala" un tautas reliģija. Kurss saīdžina somu tautas kultūru ar Baltijas un Urālu tautu kultūrām.

Helsinki universitātē var studēt angļu valodu. Studentiem pieejama

Angļu valodas departamenta 1.5 miljonu vārdu datu bāze pat ar 18. gs. angļu tekstiem. Angļu valodas studenti var specializēties literatūrā, angļu valodas attīstībā vai dialektoloģijā. Speciāli kursi tiek piedāvāti amerikāņu un austrāliešu angļu valodā.

"Modernās angļu valodas un kultūras identitātes" programma pamatojas uz angļu un somu valodu kultūras ietekmes studijām.

Juridiskā fakultāte piedāvā 12—18 mēnešu maģistra programmu angļu valodā. Katram studentam ir jāuzraksta maģistra darbs. Lai apmeklētu šo kursu, jārunā labi angļiski un jābūt kādas pazīstamas universitātes diplomam tiesību zinātnēs. Juridiskā fakultāte piešķir limitētu skaitu stipendiju.

Studentiem, kas uzņemti "Izglītības darbgrupas augstākajā biotehnoloģijas" programmā, ir unikāla izdevība iepazīt dažādus Somijas reģionus. Galveno uzmanību pievēršot jaunākajām biotehnoloģijas metodēm, tehnikai un teorijai, šo kursu piedāvā kā lekciju un praktisko darbu sēriju, kuru organizē Helsinkos, Jivaskilā, Jolensū, Kuopio, Oulu, Tamparē un Turku.

"Augstākās studijas organiskajā ķīmijā" piedāvā ķīmijas studentiem

izcilu izdevību paplašināt savas zināšanas. Studenti var iegūt ķīmijas bakalaure grādu vai citu atbilstošu kvalifikāciju. Ģenētikas nodaļa piedāvā "aspirantu apmācīšanu molekulārajā ģenētikā". Šī programma paredzēta diplomētiem studentiem ar labām zināšanām molekulārajā bioloģijā. Nepieciešams bakalaure grāds. Kurss sastāv no 9 daļām, dažas organizē katru trešo gadu, dažas katru gadu.

"Ziemeļu dzīvnieku ekoloģija" ir viena semestra studiju programma, kas sāksies 1994. g. septembrī. Programma atklāj dzīvnieku ekoloģijas dažādus aspektus, uzmanību pievēršot ekoloģijai ziemeļu zonā. Lekcijas lasīs Somijas un citu Skandināvijas valstu izcilākie ekoloģi. Programmas daļa ir arī Ziemeļu biodažādība un saglabāšanas un filoģenētikas analīze. Mācību līmenis paredzēts 2.—4. kursu studentiem ar klātienes apmeklējumu (20 kredīti). Kurss notiks no 1994. g. septembra līdz decembra vidum.

Šie un citi kursi ir aprakstīti gada rokasgrāmatā "Study in Finland" (Studijas Somijā) studentiem, kas vēlas tur mācīties vai kvalificēties.

*Pēc "Universitātes Helsingiensis" materiāliem sagatavojusi
 AIJA ŠULTE*

VAPPU —94
Somijā, Turku
TEŅA
NIGUĻA ("UA")
bildēs

*Ir, kas brauc ar
 laivām...*

*Ir, kas vēro, iedzer,
 uzdzied, bet
 galvenais, ietērpjas,
 apspraucas ar
 atšķirības un
 interesantuma
 zīmēm...*

Tajā dienā visi studenti un tādi, kas studenti bijuši jau sen, bet sirdī tādi vēl jūtas, tāpat tādi, kas studenti varbūt vēl būs — liek galvā baltu cepurīti. Tā ir zīme, ka atnākuši VAPPU svētki. Tā diena ir 1. maijs, un Ziemeļu zemēs tie ir studentu svētki.

Atnācis pavasaris, visiem gribas mazliet palustēties un padraudzēties. Svētku pirmsākumi meklējami gadsimta sākumā — 20. — 30. gados.

BALTA CEPURĪTE TIEK PAT NĀRIŅAI

Somijā nekad cepurīti neaizmirst uzlikt arī Nāriņai, kas sēž Helsinku tirgus laukumā. Viņa var sēdēt un gaidīt, jo ir skulptūriņa. Šajos svētkos kopā ar Turku universitātes studentiem pabija arī LU students un "UA" fotokorespondents Tenis Nigulis.

VAPPU gatavojas jau laikus, jo katras fakultātes studentiem jāpa-

Somijā ģimnāzijas beidzēji raksta pārbaudes darbu, kas vienlaicīgi ir garants iestājam augstskolā, bet arī viņus jau dēvē par studentiem — gribi vai negribi. Šķiet, arī ģimnāzisti — studenti droši liek galvā baltu micīti, tādēļ saka, ka Somijā studentu ir 80% no tiem, kas iet skolā. Svētkos piedalās daudzi, un liksmo visa pilsēta, tiek ceptas picas un pirkti vīni un šampanietis. Šogad patraucēja lietus, tādēļ orķestris

orķestris bija, bet nespēja, tad laudis izklīda pa bariņiem un svinības turpinājās citur. Par to nešaubieties!

*TENA stāstos ieklausījusies
ILZE BRINKMANE*

Latviešiem Zanei un Tenim iepatīkās čūka (students), arī baltā cepurītē

spēj uzšūt speciālus tērpus — visbiežāk kombinezonus ar atšķirības zīmēm. Šos oriģinālos rotājumus var noplēst un dāvēt viens otram, atļauts pat kaut ko uzrakstīt, piemēram, uz piedurknes. Tenis etnogrāfijas studentei Sannai uz piedurknes uzrakstīja: "Jo tālāk, jo trakāk, jo trakāk, jo labāk." Šis viņa dzīves kredo tagad iedzīvināts arī somu jauniešu vidū. Bet dažam labam somam eksotika šķiet — sirpis un āmurs, un piecstaru zvaigzne. Vispār bijusi PSRS atribūtika šeit ir intereses objekts.

Visa Turku svin Studentu svētkus

nespēja un dejas nenotika, bet skanēja dziesmas angļu un somu valodā. Sportiskākie studenti tomēr piedalījās laivu braucienā. Tā kā

Mūziķi ir ceļā uz danču placi, bet nelāgais lietus...

Svētkos nav aizmirsti arī cilvēku labākie draugi — suni

LATVIJAS AUGSTSKOLU ČEMPIONĀTS ORIENTĒŠANĀS SPORTĀ

Maija sākumā Vietlavā divas dienas risinājās Latvijas studentu čempionāts orientēšanās sportā. Piedalījās aptuveni 80 dalībnieki no sešām Latvijas augstskolām.

Dāmām stafetē pārliecinoši uzvarēja Latvijas Universitātes meitenes: Aija Dēliņa, Ieva Johansone, Ieva Veģere un Zanda Abzalone.

Kungiem stafetē uzvarēja LSPA studenti, aiz sevis atstājot Latvijas Universitātes sportistus.

Individuālajās sacensībās dāmām uzvarēja Latvijas Universitātes Pedagoģijas fakultātes studente Zanda Abzalone. Arī kopvērtējumā Latvijas Universitātes pārstāvjiem izšķiroša

pirmā vieta. Apsveicam!

Kungiem pirmajās divās vietās LSPA studenti — Ivars Žagars un Ants Gremde. Trešajā vietā LU Pedagoģijas fakultātes students Ģirts Liniņš. Kopvērtējumā kungiem uzvarēja LSPA studenti, otrajā vietā atstājot LU studentus.

Sacensības varēja notikt, pateicoties LU Pedagoģijas fakultātes veselības un sporta izglītības katedras darbinieku atbalstam. Īpaša pateicība sacensību galvenajam tiesnesim Andrim Kosmačevam un galvenajai sekretārei Guntai Lebedokai.

ARTŪRS GRINBERGS,
Pedagoģijas fakultātes
II kursa students

VIEGLATLĒTI PĀRSTEIDZOŠI LABI!

Latvijas IV "Universiādes" sacensības vieglatlētikā beigušās ar LU sieviešu un vīriešu komandu uzvarām. Sieviešu konkurencē LU ieguva 10699 p., LSPA 7985 p., bet DPU 7858 p. Vīriešiem LU 15507 p., LSPA 14677 p., RTU 11069 p. No 29 disciplinām, kurās izcīnīja čempionu nosaukumus, mūsdijs guva 14 uzvaras. Nu jau vairākus gadus ātrākais sprinteris G. Zālītis (VEI) guva dubultuzvaru abās isajās sprinta distancēs: 100 m — 10,5 s, bet 200 m veikti 21,3 s. Tas nelabvēlīgajos laika apstākļos ir labs rezultāts.

Pārliecinošas uzvaras 400 m un 800 m skrējienos guva E. Tēbelis (P). Rezultāti attiecīgi 48,8 s un 1:52,8 min. (personiskais rekords).

Gargabalniekam G. Fogelim (P) vairāk bija jācinās pašam ar sevi, savu gribasspēku, jo pretinieki bija krietni vājāki. Un tomēr Ģirts spēja sasniegt personisko rekordu 3 km kavēkļu skrējienā 8:54,0 min, un pārliecinoši uzvarēt 5000 m skrējienā 14:45,7 min.

Z. Krūmiņa (Fil.) jau piekto gadu pēc kārtas ir labākā augstlēcēja sacensībās, šoreiz atkārtotot personisko rekordu 1.75 m, trešajā vietā A. Gulbe (P) 1.65 m.

Kārtējo uzvaru šķēpa mešanā guva I. Ločmele (P) 52.60 m. Trešā R. Vavilova (Teol) 41.62 m. Interesanti risinājās tāllēcēju cīņās, kur G. Sproģe (Ek) aizlecot 5.75 m, par 1 cm pārspēja M. Lavriovicu (B). Savukārt dienu iepriekš Marija uzvarēja trissoļlēšanā ar 12.30 m. Otrajā vietā S. Rulle (P) 11.66 m.

Sprinteris G. Uzuliņa (Ek) dramatiskā cīņā guva uzvaru 200 m distancē 25,3 s.

400 m skrējienā pirmo reizi par čempioni kļuva I. Feldmane (P)

59,5 s. Savukārt lodi vistālāk aizgrūda R. Vavilova (Teol) 11,08 m.

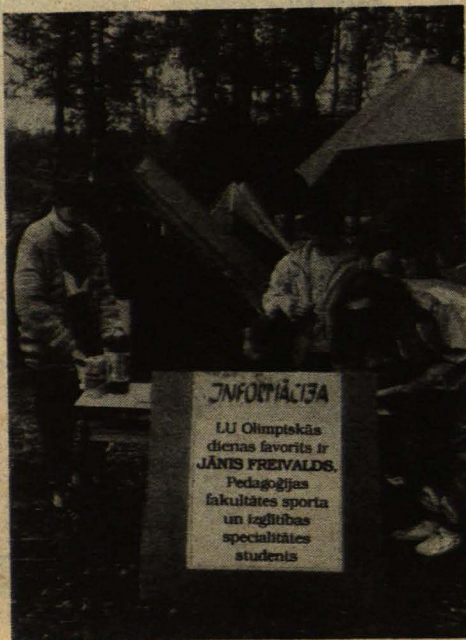
4X400 m stafetes skrējienā E. Tēbelis, E. Krūms, A. Lariņš un A. Dundurs pārliecinoši pārspēja savus sīvākos konkurentus RTU un DPU kvartetus, sasniedzot atzīstamu rezultātu 3:19,5 min.

Jāuzteic A. Lariņa (F - m) izcīnītā otrā vieta 400 m distancē 49,5 s un personiskais rekords 200 m — 22,4 s un trešā vieta.

Trešās vietas izcīnīja B. Siņkova (P) 100 m — 12,8 s, E. Krūms 400 m veicot 50,6 s, Ģ. Staņkavs trīsoli 14,44 m un I. Ločmele lodes grūšanā 10,09 m. Apsveicam visus LU vieglatlētus ar gūto panākumu!

V. ZEKUNDE

!!!

LAI ARĪ VIENI NOIET NO SLIEDM...

LU Olimpiskās dienas karogs
Līlastes ezera krastā tiek pacelts

"UA" fotokorespondents TENIS ne-
atrada tūristu šķēršļu joslas, tādēļ,
izmisuma dzīts, vingro uz stieņa

Aldis no "UA" met bumbu un uzvar
arī intelektuālā cīņā: konkursā
viktoriņā

Ugunskuri deg

**JAUTĀJUMI
PA LABI,
ATBILDES —
PA KREISI**

Kur viņi visi
stetdzas?

Ko viņi visi vēro?

Kam visi šie
gardumi — gan
Latvijas prece, gan
ievestā svešzemju?

Kam
skanēs
mūzika?

**SPORTOJA FIZMATI, GEOGRĀFI, PEDAGOGI,
DAŽI VĒSTURNIEKI, EKONOMISTI, LATVIJAS
DIŽKAREIVJI, MĀCĪBSPĒKI, CITI UN
ILZES NO "UA"**

LU BŪS JUBILEJA UN JAU SEPTEMBRĪ

26. septembris

10.00— 14.00 Zinātniskā konference, veltīta LU 75 gadu jubilejai:

- rektora J. Zaķa ievadrūna,
- J. Stradiņa referāts par LU vēsturi,
- R. Kondratoviča referāts par LU šodien,
- arhitekta J. Krastiņa referāts par

LU celtnu arhitektūru,

— A. Viksnas un K. Ē. Arona referāts par medicīnas zinātņu Universitātē,

— U. Alkšņa un I. Grosvalda referāts par ķīmijas zinātņu Universitātē,

— J. Klētnieka un H. Guļevska referāts par inženierzinātņu un mehāniku Universitātē,

— I. Grosvalda referāts par LU mācību spēkiem un audzēkņiem trimdā,

— N. Balabkina referāts par tautsaimniecības zinātņu Universitātē,

— A. Lēbera referāts par tiesību zinātņu Universitātē.

Pēcpusdienā— LU veterānu vakars.

27. septembris

Fakultāšu diena. Viesi apmeklēs tās un LU bijušo mācību spēku kapus.

28. septembris

10.00 — Senāta svinīgā sēde:

— rektora J. Zaķa ievadvārds,

— 13 goda doktoru un 6 goda biedru diplomu pasniegšana. Pusdienas, kuras rīko LU rektors J. Zaķis.

18.00 — zaļumballe LU stadionā— K. Barona ielā.

DAUDZ LAIMES VĀRDA DIENĀ!

19. Lita — p. f. Rīgā, 1933. g.

Sibilla — grieķu v. sibylla — pareģe, p. f. Jelgavā, 1650. g.

Teika — latv. v. teika, p. f. Valmierā, 20. gs. II cet.

20. Venta — latv. v. Venta — upe Kurzemē, p. f. Rīgā, 1539. g.

Salvis —> Salvija (Salvija — latv. v. salvia — salvija — puķe), p. f. Rīgā, 1967. g.

21. Ernestine —> Ernests (sens augšvācu v. ernust — nopietnība, centība), p. f. Cēsis, 1896. g.

Ingmārs —> Ingomārs (sens ziemeļu t. dievs Ingvio + sens augšvācu v. mārī — slavens), p. f. Rīgā, 1965. g.

22. Emilija —> Emīls —> Emīlijs (latv. aemulus — centīgs, grieķu v. aimylios — miļš, pieglaimīgs), p. f. Vidzemē, Kallakalnā, 1831. g.

23. Leontine —> Leontija —> Leontijs (grieķu v. Leontios — lauvas), p. f. Zemgalē, Mežotnē, 1857. g.

Loniņa —> Leonija, Apolonija, p. f. Rīgā, 19. gs. III cet.

Ligija —> Līgita —> Līga (latv. v. līgots), p. f. Daugavpilī, 1922. g.

24. Ilvija —> Ilva (fonētiski darināts), p. f. Rīgā, 1950. g.

Marlēna —> Marija + Magdalēna vai Helēna, p. f. Rīgā, 1934. g.

Ziedone —> Ziedonis (latv. v. ziedonīs), p. f. Rīgā, 20. gs. I cet.

25. Anšlavs — sudaviešu dievs, kas 1530. g. prūšu grāmatā rakstīts kā Auschauts, v. tiktāl sagrozīts, ka tā nozīme neskaidra, daži vācu autori to uzskata par veselības dievu, G. F. Stenders — par avju skuvēju, pie mums to ieviesis J. Alunāns no T. Narbuta senprūšu mitoloģijas, pārgrozot to nepareizā lasījumā no Auzlava par Anšlavu, p. f. Rīgā, 20. gs. I cet.

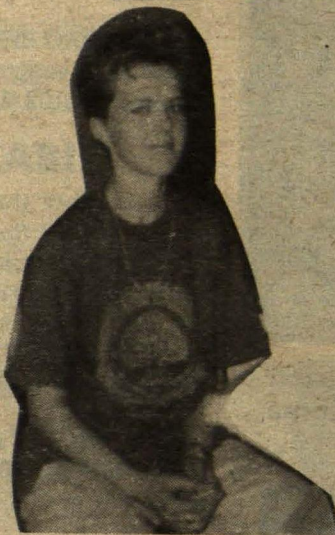
26. Eduards — anglosakšu ēad — īpašums, bagāts + ward — apsardze, p. f. Vidzemē, Jaunkalsnavā, 1850. g.

Eduards —> Eduards, persona R. Blaumaņa lugā "Indrāni", p. f. Vidzemē, Madlienā, 19. gs. IV cet.

Varis — latv. v. varēt, tēls A. Brigaderes lugā "Maija un Paija", p. f. Rīgā, 1935. g.

BUČAS KONKURSA UZVARĒTĀJAI

Kā Aldis no "UA" to prot, piefiksējis TENIS caur fotoaci

"Universitātes Avīzes" konkurss ir noslēdzies. Tā uzvarētāja DAIGA ZVEJA ir LU Filoloģijas fakultātes 5. kursa studente. Viņa tika uzaicināta uz "Universitātes Avīzi", kur saņēma balvas. Superdāvanas sponsorēja Studentu Iniciatīvas Fonds. Daiga bija priecīga saņemt T - shirt kreklu ar LU simboliku un starptautisko studentu karti 1994. gadam.

Daiga interesējas ne tikai par filoloģiju. Viņai patīk māksla. Iespējams, ka viņa atgriezīsies dzimtajā Liepājā, kur turpinās pilnveidot sevi glezniecībā.

Pašlaik Daiga strādā Rīgas 85. vidusskolā un gatavojas gala eksāmeniem. Viņas sapnis bija studēt zviedru valodu, taču pirms pieciem gadiem Universitātē to nevarēja apgūt.

Novēlam konkursa uzvarētājai veiksmi eksāmenos un piepildīt visus dzīves sapņus!

AIJA no "UA"

LĪDZ SEPTEMBRIM!

"Universitātes Avīze"

Redaktore Ilze BRINKMANE

Tekstu rediģē: Ginta LUKŠEVICA, Linda VAITS

Tekstu ievada: Vija STIKĀNE

Ar datoru "Macintosh SE" tekstu saliek: Ilze STIKĀNE

Komercjautājumus kārtos Aldis ZELMENIS

Adrese: Raiņa bulv. 19, 110. telpa, Rīga, LV-1586

Tālrunis: 222944, fakss: 371-2-222944

"UA" iespiesta firmā "Druka" Jelgavā, Raiņa ielā 27

Reģistrācijas apliecības Nr. 535

Laikraksts iznāk divas reizes mēnesī.

Pārpublicēšanas un citēšanas gadījumā atsauce uz "UA" obligāta. Redakcijas viedoklis ne vienmēr sakrīt ar rakstu autoru viedokli.